

EUROOPA KOMISJON

**HANKEMENETLUSE EESKIRJADE EIRAMISE KORRAL STRUKTUURIFONDIDE JA
ÜHTEKUULUVUSFONDI KAASRAHASTATAVATE KULUTUSTE SUHTES TEHTAVATE
FINANTSKORREKTSIOONIDE KINDLAKSMÄÄRAMISE SUUNISED**

Käesoleva dokumendi eesmärk on anda suunised finantskorrektsioonide määramiseks ühenduse õiguse kohaldamisel tuvastatud eiramiste korral, mis on seotud struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi programmiperioodidel 2000–2006 ning 2007–2013 kaasrahastatavate hankemenetlustega.

Kui komisjoni talitused tuvastavad läbi viidud auditite käigus niisuguseid eiramisi, peavad nad kindlaks määrama kohaldatavate finantskorrektsioonide määrad. Juhul kui liikmesriik ei nõustu komisjoni ettepaneku alusel tegema korrektsiooni ise kooskõlas määruse (EÜ) nr 1260/1999 artikli 39 lõikega 1 või määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikliga 98, tehakse korrektsioon komisjoni otsusega määruse (EÜ) nr 1260/1999 artikli 39 lõike 3 või määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 99 alusel. Käesolevate suuniste eesmärk on tagada eiramisjuhtumite käsitlemisel ühine lähenemisviis.

Samuti võivad niisuguseid eiramisi avastada liikmesriikide kontrolliasutused oma kontrollitegevuse käigus. Sellisel juhul on nad kohustatud tegema nõutavad korrektsioonid kooskõlas määruse (EÜ) nr 1260/1999 artikli 39 lõikega 1 või määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikliga 98.

Liikmesriikide vastutavatel asutustel soovitatakse järgida määruse (EÜ) nr 438/2001 artiklites 4 ja 10 ning määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 60 punktis b) ja artikli 62 lõike 1 punktides a) ja b) ette nähtud kontrollide, samuti aga muude kontrollide puhul ühesuguseid kriteeriume ja määrasid, ilma et see piiraks võimalust kohaldada rangemaid meetmeid.

Lisas esitatud tabelisse on kantud kõige sagedamini tuvastatud juhtumid. Juhtumeid, mida pole tabelisse kantud, tuleb käsitleda lähtuvalt samadest põhimõtetest. Määratavate summade ja määrade puhul võetakse arvesse ühenduse asjakohaseid õigusakte ning finantskorrektsioonidega seotud suuniseid, eriti aga järgmisi sätteid:

järgmised ühenduse direktiivid riigihankalepingute sõlmimise menetluste kooskõlastamise kohta:

92/50/EMÜ – riiklikud teenuslepingud,

93/36/EMÜ – riiklikud tarnelepingud,

93/37/EMÜ – riiklikud ehitustöölepingud,

93/38/EMÜ – riiklikud lepingud veevarustus-, energeetika-, transpordi- ja telekommunikatsioonisektoris,

98/4/EÜ, millega muudetakse direktiivi 93/38/EMÜ,

97/52/EÜ, millega muudetakse direktiive 92/50/EMÜ, 93/36/EMÜ ja 93/37/EMÜ,

92/13/EMÜ – veevarustus-, energeetika-, transpordi- ja telekommunikatsioonisektoris tegutsevate üksuste hankemenetluste läbivaatamise kord,

89/665/EMÜ – riiklike tarne- ja ehitustöölepingute sõlmimise läbivaatamise kord,

2004/17/EÜ – riiklikud lepingud veevarustus-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris,

2004/18/EÜ – riiklikud ehitustöö-, tarne- ja teenuslepingud,

2005/51/EÜ, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/17/EÜ XX lisa ja direktiivi 2004/18/EÜ VIII lisa,

komisjoni 13. septembri 2001. aasta direktiiv 2001/78/EÜ tüüpvormide kasutamise kohta hanketeadete avaldamisel,

ning

komisjoni 7. septembri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 1564/2005, millega kehtestatakse riigihankemenetlusega seotud teadete avaldamise tüüpvormid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiividele 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ,

otsus 2005/15/EÜ, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/17/EÜ (millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused) artiklis 30 sätestatud menetluse üksikasjalikke rakenduseeskirju,

asutamislepingus sätestatud eeskirjad ja põhimõtted, mida kohaldatakse eelkõige kaupade vaba liikumise (EÜ asutamislepingu artikkel 28), asutamisevabaduse (artikkel 43), teenuste osutamise vabaduse (artikkel 49), mittediskrimineerimise ja võrdse kohtlemise, läbipaistvuse, proportsionaalsuse ja vastastikuse tunnustamise suhtes.

Määruse (EÜ) nr 1260/1999 artikli 12 kohaselt peavad fondide rahastatavad tegevused vastama asutamislepingu sätetele, selle alusel vastuvõetud õigusaktidele ning ühenduse poliitikale, sealhulgas riigihankelepingute sõlmimise eeskirjadele. Samasugused sätted on programmiperioodiks 2007–2013 ette nähtud määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 9 lõigetes 2 ja 5.

Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 (Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta) artikli 1 lõikes 2 on sätestatud:

„Eeskirjade eiramine”¹ tähendab ühenduse õiguse mis tahes sätte rikkumist ettevõtja tegevuse või tegevusetuse kaudu, mis kahjustab või kahjustaks ühenduste üldeelarvet või nende juhitavaid eelarveid kas otse ühenduste nimel kogutud omavahenditest laekunud tulu vähenemise või kaotamise või põhjendamatu kuluartikli tõttu.”

---

¹ Tuleb märkida, et komisjoni 12. detsembri 2005. aasta määrusega (EÜ) nr 2035/2005, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1681/94 eeskirjade eiramise ja valesti makstud summade sissenõudmise kohta struktuuripoliitika rahastamisel ning infosüsteemi loomise kohta selles valdkonnas, on kasutusele võetud eiramise uus määratlus, mis lähtub määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 artikli 1 lõikest 2, kuid on juriidilise selguse huvides struktuuripoliitika valdkonnale kohandatud.

Struktuurifondidega seoses sätestatakse määruse (EÜ) nr 1260/1999 artikli 39 lõikes 1, et „liikmesriik teeb [avastatud] üksiku või süstemaatilise eeskirjade eiramisega seoses nõutavad finantskorrektsioonid. Korrektsioonid sisaldavad ühenduse toetuse täielikku või osalist tühistamist.” Programmiperioodiks 2007–2013 on samad sätted ette nähtud määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 98 lõikes 2. Kooskõlas artikli 39 lõigetega 2 ja 3 võib komisjon juhul, kui liikmesriik ei tee vajalikke finantskorrektsioone, teha nõutavad korrektsioonid ise, tühistades fondide panuse asjakohasesse rakenduskavasse täielikult või osaliselt. Korrektsiooni summa kindlaksmääramisel võtab komisjon kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega arvesse eiramise või muudatuse olemust ning liikmesriikide juhtimis- või kontrollisüsteemides leitud puuduste rahaliste tagajärgede ulatust. Samasugused sätted on programmiperioodiks 2007–2013 ette nähtud määruse (EÜ) nr 1083/2006 artiklis 99.

Määruse (EÜ) nr 448/2001 artiklis 4 on sätestatud:

”1. Kui see on võimalik ja otstarbekas, hinnatakse komisjoni poolt määruse (EÜ) nr 1260/1999 artikli 39 lõike 3 alusel eeskirjade üksikute või süstemaatiliste eiramiste puhul tehtavate finantskorrektsioonide summat üksikute toimikute põhjal ning need võrduvad fondidelt valesti sisse nõutud kulutustega, võttes arvesse proportsionaalsuse põhimõtet.

2. Kui alusetult makstud summade suurust ei ole võimalik või otstarbekas täpselt kindlaks määrata või kui kõnealuste kulutuste tühistamine täies ulatuses oleks ebaproportsionaalne ning kui komisjon seetõttu võtab oma finantskorrektsioonide aluseks ekstrapolatsiooni või standardmäära, toimib ta järgmiselt:

a) ekstrapolatsiooni puhul kasutab ta samalaadsete tunnustega tehingute esinduslikku valimit;

b) standardmäära puhul hindab ta eeskirjade rikkumise tõsidust ja toimepandud rikkumise rahaliste tagajärgede ulatust.”

Samasugused sätted on programmiperioodiks 2000–2006 ette nähtud Ühtekuuluvusfondi kohta (vt määruse (EÜ) nr 1164/94 II lisa artikli H lõige 2 ja määrus (EÜ) nr 1386/02) ning programmiperioodiks 2007–2013 struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi kohta määruse (EÜ) nr 1083/2006 artiklis 99.

Suunised, milles määratletakse põhimõtted, kriteeriumid ja määrad, mida komisjoni teenistused peavad määruse (EÜ) nr 1260/1999 artikli 39 lõikes 3 osutatud finantskorrektsioonide kindlaksmääramisel kohaldama, on vastu võetud komisjoni otsusega K/2001/476.

Samad põhimõtted on Ühtekuuluvusfondi suhtes vastu võetud komisjoni otsusega K/2002/2871.

Nimetatud põhimõtted näevad ette järgmist:

„Finantskorrektsioonide eesmärk on taastada olukord, kus 100% kulutustest, mille katmiseks on taotletud struktuurifondide kaasrahastamist, oleks kooskõlas asjakohases valdkonnas kohaldatava siseriikliku ja ühenduse õigusega.”

„Korrektsiooni summa arvestatakse võimaluse korral kindlaks iga juhtumi puhul eraldi ning see on võrdne asjaomasel juhul struktuurifondidelt õigustamatult saadud summaga. Iga üksiktegevuse puhul määratavad korrektsioonid ei ole siiski alati võimalikud ega otstarbekad või on kõigi asjaomaste kulutuste tühistamine ebaproportsionaalne. Niisugustel juhtudel peab komisjon kohaldama kas ühtse määraga või ekstrapoleeritud korrektsioone.”

Lisaks on suunistega kooskõlas ette nähtud järgmist:

„Kui finantskorrektsioone ei saa kvantifitseerida, kuna need sõltuvad liiga paljudest muutujatest või nende mõju on raskesti määratletav, tuleb kohaldada ühtse määraga korrektsioone.”

„Ühtse määraga korrektsioonid määratakse kindlaks vastavalt tuvastatud eiramise tõsidusele ja selle finantstagajärgedele.”

Lisas esitatud tabelis määratletud korrektsioonisummasid ja -määrasid kohaldatakse hankemenetluste eeskirjade tuvastatud eiramise üksikjuhtude suhtes. Kui hankemenetluste eeskirjade kohaldamisel avastatakse süstemaatilisi või korduvaid eiramisi, võib ühtse määraga või ekstrapoleeritud korrektsioone (määruse 448/2001 artikli 4 või määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 99 tähenduses) kohaldada kõigi eiramistega seotud tegevuste ja/või rakenduskavade suhtes.

Lisas esitatud tabelis määratletud finantskorrektsioonide summasid ja määrasid võib suurendada juhul, kui nõuetele mittevastavaid maksetaotlusi esitatakse komisjonile pärast kuupäeva, mil komisjon on liikmesriigile asutamislepingu artikli 226 alusel põhjendatud arvamuse vormis teatanud hankemenetlusi reguleerivate eeskirjade eiramisest.

1. HANKEMENETLUSI KÄSITLEVATE ÜHENDUSE DIREKTIIVIDE ALUSEL SÕLMITUD LEPINGUD.

Nr	<i>Eiramine</i>		Soovitav korrektsioon (Märkus nr 1)
1	Avalikustamisega seotud eeskirjade eiramine.	Leping on sõlmitud hankemenetlusi käsitlevate ühenduse direktiivide avalikustamisega seotud sätteid eirates, välja arvatud punktis 2 osutatud juhud. Tegemist on ühenduse kaasrahastamise ühe tingimuse ilmse eiramisega.	100 % eiramisega seotud lepingu summast
2	Avalikustamisega seotud eeskirjade eiramine.	Leping on sõlmitud hankemenetlusi käsitlevate ühenduse direktiivide avalikustamisega seotud sätteid eirates, kuid avalikustamine on toimunud määral, mis võimaldab teise liikmesriigi territooriumil tegutsevatel ettevõtjatel asjakohases hankemenetluses osaleda.	25 % eiramisega seotud lepingu summast
3	Lepingute sõlmimine konkursita, kui puudub ettenägematutest sündmustest tingitud äärmine vajadus, või täiendavate ehitustöö-, teenus- või tarnelepingute sõlmimine ettenägematu asjaolu puudumisel.	Põhileping on sõlmitud hankemenetlusi käsitlevate ühenduse direktiivide kohaselt, selle järel aga on kas kirjalikult või suuliselt sõlmitud üks või mitu täiendavat lepingut, eirates hankemenetlusi käsitlevate direktiivide sätteid , eelkõige niisuguseid sätteid, mis reguleerivad hanketeate väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse korraldamist ettenägematutest sündmustest tingitud äärmise vajaduse korral või täiendavate tarne-, ehitustöö- või teenuslepingute sõlmimiseks.	100 % eiramisega seotud lepingu(te) summast. Juhul kui hankemenetlusi käsitlevate ühenduse direktiivide sätteid eirates kirjalikult või suuliselt sõlmitud täiendavate lepingute kogusumma ei ületa direktiivides sätestatud piirmäära ega 50 %

	(Märkus nr 2)		põhilepingu summast, võib korrektsiooni summat vähendada 25 %-le.
4	<p>Ettenägematutel asjaoludel tellitud ehitustööd või teenused, mille maksumus ületab direktiivides sätestatud piirmäära.</p> <p>(Märkus nr 2)</p>	<p>Põhileping on sõlmitud ühenduse direktiivide kohaselt, selle järel aga on sõlmitud üks või mitu täiendavat lepingut, mille kogusumma ületab 50 % algse lepingu summast.</p> <p>Täiendavad ehitustööd ei ole eraldiseisvad ehitustööd direktiivi 93/37 artikli 1 punkti c) tähenduses või direktiivi 2004/18 artikli 1 lõike 2a ja 2b tähenduses ega eraldiseisev teenus direktiivi 92/50 artikli 1 punkti a) või direktiivi 2004/18 artikli 1 lõike 2a ja 2d tähenduses.</p> <p>Juhul kui täiendavad ehitustööd või teenused ületavad direktiivides sätestatud piirmäära ning osutuvad eraldiseisvaks ehitustööks või teenuseks, tuleb hankemenetlusi käsitlevate direktiivide kohaldamisel arvesse võtta kõigi täiendavate ehitustööde või teenuste kogumaksumust.</p> <p>Kui täiendavad ehitustööd või teenused osutuvad direktiivides sätestatud piirmäära ületavateks eraldiseisvateks ehitustöödeks või teenusteks, kohaldatakse punkti 1.</p> <p>Kui täiendavad ehitustööd või teenused osutuvad eraldiseisvateks ehitustöödeks või teenusteks, kuid ei ületa direktiivides sätestatud piirmäära, kohaldatakse punkti 21.</p>	100 % summast, mis ületab 50 % põhilepingu summast
5	Lepingudokumentides või pakkumisteaates ei ole nimetatud kõiki valiku- või lepingu	Leping on sõlmitud hankemenetlusi käsitlevate direktiivide avalikustamisega seotud sätete kohaselt, kuid lepingudokumentides või hanketeaates pole nimetatud kõiki valiku- ja/või lepingu sõlmimise kriteeriume või pole neid piisavalt üksikasjalikult kirjeldatud.	25 % lepingu summast Summat võib vähendada 10 %-le või 5 %-le sõltuvalt eiramise

	sõlmimise kriteeriume		tõsidusest
6	Ebaseaduslike lepingu sõlmimise kriteeriumide rakendamine	Leping on sõlmitud, rakendades ebaseaduslikke lepingu sõlmimise kriteeriume (näiteks: valikukriteeriumi kasutamine lepingu sõlmimiseks, tellija poolt hanketeates või lepingudokumentides määratletud kriteeriumidele mittevastavus või lepingu sõlmimise kriteeriumide nõuetele mittevastav ja/või diskrimineeriv rakendamine).	25 % lepingu summast Summat võib vähendada 10 %-le või 5 %-le sõltuvalt eiramise tõsidusest
7	Hankemenetluses on kindlaks määratud ebaseaduslikud valiku- ja/või lepingu sõlmimise kriteeriumid	Juhud, mil mõningaid ettevõtjaid takistatakse hankemenetluses osalemast hanketeates või sellega seotud lepingudokumentides kindlaks määratud ebaseaduslike piirangutega (näiteks kohustus omada ettevõtet või esindajat asjakohases riigis või piirkonnas, samuti üht ettevõtjat soovivate liiga spetsiifiliste tehniliste normide kehtestamine, kohustus omada varasemat töökogemust asjakohases piirkonnas, jne).	25 % lepingu summast (Kõige tõsisematel juhtudel, kui tuvastatakse tahtlik kavatsus teatavaid pakkujaid välistada, võib kohaldada finantskorrektsiooni 100 % ulatuses lepingu summast)
8	Lepingu objekti ebapiisav või diskrimineeriv kirjeldus	Lepingudokumentides või hanketeates on esitatud diskrimineeriv või ebapiisav kirjeldus (et võimaldada pakkujatel lepingu objekt kindlaks määrata ja tellijal leping sõlmida).	25 % lepingu summast Summat võib vähendada 10 %-le või 5 %-le sõltuvalt eiramise tõsidusest
9	Läbirääkimiste pidamine lepingu sõlmimise menetluse	Leping on sõlmitud avatud või piiratud menetluse raames, kuid tellija peab pakkujatega lepingu sõlmimise menetluse ajal läbirääkimisi, välja arvatud juhul, kui suhtluse ainsaks eesmärgiks on pakkumiste sisu selgitamine või täiendamine	25 % lepingu summast Summat võib vähendada 10 %-le või 5 %-le

	ajal	või tellija kohustuste täpsustamine.	sõltuvalt eiramise tõesidusest
10	Lepingu füüsilise objekti vähendamine (Märkus nr 2)	Leping on sõlmitud hankemenetlusi käsitlevate direktiivide kohaselt, kuid lepingu füüsilist objekti on hiljem vähendatud, lepingu summat proportsionaalselt vähendamata. (Korrektsooni kohaldatakse isegi juhul, kui vähendamisel järele jäänud summat kasutatakse muude tööde teostamiseks).	Füüsilise objekti vähendamisele vastav summa. Sellele lisandub 25 % lõpliku füüsilise objekti summast
11	Lepingu füüsilise objekti vähendamine (Märkus nr 2)	Leping on sõlmitud hankemenetlusi käsitlevate direktiivide kohaselt, kuid lepingu füüsilist objekti on hiljem vähendatud ning täidetud lepingu summat on proportsionaalselt vähendatud. (Korrektsooni kohaldatakse isegi juhul, kui vähendamisel järele jäänud summat kasutatakse nõuetele mittevastavate täiendavate lepingute täitmiseks).	25 % lõpliku füüsilise objekti summast
12	Teatavate täiendavate elementide nõuetele mittevastav kohaldamine	Leping on sõlmitud hankemenetlusi käsitlevate direktiivide kohaselt, kuid teatavaid vähem olulisi elemente, nagu näiteks lepingu sõlmimise teate avaldamine, pole nõuetekohaselt täidetud. Märkus: kui selline eiramine on üksnes vormiline ega avalda rahalist mõju, ei kohaldata mingeid korrektsoone.	2 %, 5 % või 10 % lepingu summast sõltuvalt eiramise tõesidusest ja/või korduva eiramise korral.

2. LEPINGUD, MILLE SUHTES EI KOHALDATA VÕI KOHALDATAKSE OSALISELT HANKEMENTLUSI KÄSITLEVAD ÜHENDUSE DIREKTIIVE (HANKELEPINGUD, MILLE SUMMA ON ÜHENDUSE DIREKTIIVIDES SÄTESTATUD PIIRMÄÄRAST VÄIKSEM, NING DIREKTIIVI 92/50/EMÜ I B LISAS, DIREKTIIVI 93/38/EMÜ XVI B LISAS JA DIREKTIIVI 2004/17/EÜ XVII B LISAS OSUTATUD RIIKLIKUD TEENUSLEPINGUD).

Euroopa Ühenduste Kohus on oma kohtupraktikas kinnitanud, et asutamislepingu eeskirju ja põhimõtteid kohaldatakse ka riigihangete suhtes, mis ei kuulu hankemenetlust käsitlevate direktiivide kohaldamisalasse. EÜ asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluvate riigihanketingute sõlmimisel peavad liikmesriikide tellijad lähtuma asutamislepingu eeskirjadest ja põhimõtetest, eelkõige seoses kaupade vaba liikumise (EÜ asutamislepingu artikkel 28), asutamisvabaduse (artikkel 43), teenuste osutamise vabaduse (artikkel 49), mittediskrimineerimise ja võrdse kohtlemise, läbipaistvuse, proportsionaalsuse ja vastastikuse tunnustamisega. (*Komisjoni tõlgendav teatis nr 2006/K 179/02, milles käsitletakse ühenduse õigust lepingute sõlmimisel, mis ei ole või on ainult osaliselt reguleeritud riigihankedirektiividega*)

Euroopa Ühenduste Kohtu praktika kohaselt eeldavad võrdse kohtlemise põhimõtte ja kodakondsuse alusel mittediskrimineerimise põhimõtte läbipaistvuse kohustust, „mille sisuks on tagada vastav avalikustatuse tase kõigile potentsiaalsetele pakkujatele, mis võimaldab teenuste avatud konkurentsi ning samuti hankemenetluse erapooletuse kontrolli”. (*Komisjoni tõlgendav teatis nr 2006/K 179/02, milles käsitletakse ühenduse õigust lepingute sõlmimisel, mis ei ole või on ainult osaliselt reguleeritud riigihankedirektiividega*)

Nimetatud eeskirjade ja põhimõtete eiramine kujutab ohtu ühenduse fondidele. Seega tuleb sellistes lepingutes, milles suhtes ei kohaldata või kohaldatakse osaliselt ühenduse direktiive, avastatud eiramiste suhtes kohaldada finantskorrektsioone. Korrektsioonide kohaldatavad määrad on vastavalt eiramise tüübile järgmised:

Nr	Eiramine		Soovitav korrektsioon
21	Piisava avalikustamise ja läbipaistvuse nõude eiramine (Märkus nr 3)	Leping on sõlmitud piisava konkursita, mis tähendab läbipaistvuse põhimõtte eiramist.	25 % lepingu summast
22	Lepingute sõlmimine piisava konkursita, eriti kui puuduvad ettenägematutest sündmustest tingitud äärmine vajadus või (täiendavate ehitustööde või teenuste puhul) ettenägematud asjaolud . (Märkus nr 2)	Põhileping on sõlmitud pärast piisava konkursi korraldamist, selle järel aga on piisava konkursita (kas kirjalikult või suuliselt) sõlmitud üks või mitu täiendavat lepingut, eriti juhul, kui puuduvad ettenägematutest sündmustest tingitud äärmine vajadus või (ehitustöö- või teenuslepingute puhul) ettenägematud asjaolud.	25 % piisava konkursita sõlmitud lepingu(te) summast
23	Ebaseaduslike valiku- ja/või lepingu sõlmimise kriteeriumide rakendamine	Hankemenetluses kindlaks määratud niisuguste ebaseaduslike kriteeriumide kohaldamine, mis takistavad mõningaid ettevõtjaid menetluses osalemast, näiteks: kohustus omada ettevõtet või esindajat asjakohases riigis või piirkonnas, samuti üht ettevõtjat soosivate liiga spetsiifiliste tehniliste normide kehtestamine).	10 % lepingu summast. Summat võib vähendada 5 %-le sõltuvalt eiramise tõsidusest
24	Võrdse kohtlemise põhimõtte eiramine	Lepingud on sõlmitud avalikustamise eeskirjade kohaselt, kuid lepingu sõlmimise menetluse käigus on eiratud ettevõtjate võrdse kohtlemise põhimõtet (näiteks kui tellija on oma suva järgi valinud kandidaadid, kellega peab läbirääkimisi, või kui ühele läbirääkimistele kutsutud kandidaatidest saab osaks	10 % lepingu summast. Summat võib vähendada 5 %-le sõltuvalt eiramise

	eeliskohtlemine).	tõsidusest
--	-------------------	------------

Märkus nr 1. Finantskorrektsiooni summa arvestatakse eiramisega seotud lepingu puhul komisjonile deklareeritud summa alusel. Asjakohasele määrale vastavat protsenti rakendatakse lepingu puhul komisjonile deklareeritud kulutuste summa suhtes. Praktiline näide: Ebaseaduslike lepingu sõlmimise kriteeriume rakendades sõlmitud ehitustöölepinguga seotud kulutuste komisjonile deklareeritud summa on 10 000 000 eurot. Kohaldatav korrektsioonimäär on 25 % vastavalt määrale nr 6. Komisjonile deklareeritud kuludest maha arvatav summa on 2 500 000 eurot. Niisiis vähendatakse ühenduse kaasrahastamist vastavalt selle meetme kaasrahastamise määrale, mille raames on asjakohast lepingut rahastatud.

Märkus nr 2. Hankemenetluste eeskirjade eiramise korral tehtavate finantskorrektsioonide kindlaksmääramise suuniste kohaldamisel võib lepingu sõlmimise järel lepingusse tehtud muudatuste suhtes rakendada teatavat paindlikkust tingimusel, et: 1) tellija ei muuda sõlmitud lepingu olulist elementi muutes pakkumiskutse ega lepingudokumentide üldist sisu; 2) kui muudatused oleksid esinenud pakkumiskutses või lepingudokumentides, ei oleks need saanud pakkumistele olulist mõju avaldanud. Lepingus sõlmimise olulised elemendid on näiteks lepingu väärtus, tööde iseloom, lepingu täitmise aeg, maksetingimused ja kasutatavad materjalid. Iga juhtumit tuleb analüüsida eraldi.

- Märkus nr 3. „Piisava avalikustamise” mõistet tuleb tõlgendada lähtuvalt komisjoni tõlgendavast teatisest nr 2006/K 179/02, milles käsitletakse ühenduse õigust lepingute sõlmimisel, mis ei ole või on ainult osaliselt reguleeritud riigihankedirektiividega, võttes arvesse eriti järgmist:

a) võrdse kohtlemise põhimõtte ja kodakondsuse alusel mittediskrimineerimise põhimõtte **läbipaistvuse kohustust**, mis seisneb selles, et kõikidele potentsiaalsetele pakkujatele tagatakse **piisav avalikustamine, mis võimaldab avada teenuste turu konkurentsile**. Läbipaistvuse kohustus eeldab, et **teise liikmesriigi territooriumil registreeritud ettevõtte pääseb hankelepinguga seotud teabe juurde enne lepingu sõlmimist**, nii et soovi korral oleks ettevõttel **võimalik väljendada huvi** lepingu sõlmimise suhtes;

b) mõningatel juhtudel ei paku lepingu sõlmimine teataval asjaoludel, nagu näiteks väga piiratud majanduslik potentsiaal, teistes liikmesriikides registreeritud ettevõtetele mingit huvi. Sellisel juhul tuleb mõju põhivabadustele käsitada liiga juhusliku ja kaudsena, et see õigusaktide kohaldamist, mistõttu finantskorrektsioone ei kohaldata. Iga tellija peab otsustama, kas kavatsetava lepingu sõlmimine pakub teistes liikmesriikides registreeritud ettevõtetele potentsiaalset huvi. Komisjon leiab, et nimetatud otsus peab põhinema konkreetse juhtumi asjaolude, näiteks lepingu objekti, selle hinnangulise summa, asjakohase sektori eripärade (turu suurus ja struktuur, äritavad, jne), samuti aga lepingu täitmise geograafilise asukoha hindamisel.